

Sag C-795/23

Sammendrag af anmodning om præjudiciel afgørelse i henhold til artikel 98, stk. 1, i Domstolens procesreglement

Dato for indlevering:

21. december 2023

Forelæggende ret:

Bundesgerichtshof (Tyskland)

Afgørelse af:

21. december 2023

Sagsøgte, revisionsindstævnte og revisionsappellanter:

konektra GmbH

LN

Sagsøger, revisionsappellant og revisionsindstævnt:

USM U. Schärer Söhne AG

Hovedsagens genstand

Direktiv 2001/29/EF – ophavsret – begrebet »værk« – prøvelse af originaliteten

Genstand og retsgrundlag for anmodningen om præjudiciel afgørelse

Fortolkning af EU-retten, artikel 267 TEUF

Præjudicielle spørgsmål

1. Findes der for brugskunstværker et regel-undtagelsesforhold mellem den designretlige og den ophavsretlige beskyttelse således, at der i forbindelse med den ophavsretlige prøvelse af disse værkers originalitet skal stilles større krav til skaberens frie og kreative valg end for andre værktyper?

2. Skal der i forbindelse med den ophavsretlige prøvelse af originaliteten (også) tages hensyn til skaberens subjektive synspunkt i forhold til skabelsesprocessen, og skal denne navnlig træffe de frie og kreative valg bevidst, for at de skal anses for frie og kreative valg som omhandlet i Den Europæiske Unions Domstols praksis?

3. Såfremt der i forbindelse med prøvelsen af originalitet skal tages afgørende hensyn til, om og hvorvidt kunstnerisk virksomhed objektivt er kommet til udtryk i værket: Kan der med henblik på denne prøvelse også tages hensyn til omstændigheder, som er indtrådt efter tidspunktet for frembringelsens tilblivelse, som er afgørende for bedømmelsen af originaliteten, såsom præsentation af frembringelsen på kunststillinger eller museer eller dens anerkendelse i fagkredse?

Anførte EU-retlige forskrifter

Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2001/29/EF af 22. maj 2001 om harmonisering af visse aspekter af ophavsret og beslægtede rettigheder i informationssamfundet (EFT 2001, L 167, s. 10), navnlig artikel 2, litra a), artikel 3, stk. 1, og artikel 4, stk. 1

Anførte nationale forskrifter

Urheberrechtsgesetz (lov om ophavsret), navnlig § 2, stk. 1, nr. 4, og stk. 2

Kort fremstilling af de faktiske omstændigheder og retsforhandlingerne

- 1 Sagsøgeren er producent af et af sagsøgeren udviklet modulært møbelsystem, som virksomheden har solgt i flere årtier under betegnelsen »USM Haller«, og hvor højglansforkromede runde rør sættes sammen til et stel ved hjælp af kugleformede forbindelseselementer. I stellet kan der indsættes lukkeflader af metal i forskellige farver (såkaldte paneler). Derved dannes elementer, som kan kombineres efter ønske og monteres oven på eller ved siden af hinanden.
- 2 Sagsøgte nr. 1 (herefter blot »sagsøgte«), hvis direktør er sagsøgte nr. 2, tilbyder via sin onlineshop reservedele og udvidelsesdele til USM Haller-møbelsystemet, som i form og overvejende også i farve svarer til sagsøgerens originale komponenter. Efter at sagsøgte i begyndelsen begrænsede sig til den rene reservedelsforretning, foretog virksomheden i 2017/2018 en omstrukturering af sin onlineshop, hvor samtlige komponenter oplistes, som er nødvendige for at samle fuldstændige USM Haller-møbler. Sagsøgte reklamerer på sin internetside også med billeder af samlede møbler. Virksomhedens møbelleverancer er vedlagt en monteringsvejledning, som forklarer opbygningen af fuldstændige møbler. Den tilbyder sine kunder en monteringservice, hvor de leverede komponenter hos kunden samles til et fuldstændigt møbel.

- 3 Sagsøgeren er af den opfattelse, at USM Haller-møbelsystemet er et ophavsretligt beskyttet brugskunstværk, eller i hvert fald et produkt, som konkurrenceretligt er beskyttet mod efterligning. Sagsøgeren ser den nye udformning af onlineshoppen som en ny orientering af sagsøgtets forretningsmodel, som sigter mod ikke længere kun at tilbyde reservedele til sagsøgerens møbelsystem, men at fremstille, tilbyde og sælge et eget møbelsystem, som er identisk med sagsøgerens møbelsystem. Sagsøgeren er af den opfattelse, at sagsøgte derved krænker ophavsretten til sagsøgerens møbelsystem, eller at dette mindst må opfattes som en konkurrenceretligt ulovlig efterligning.
- 4 Sagsøgeren har nedlagt påstand om nedlæggelse af forbud, fremlæggelse af oplysninger og regnskab, erstatning af omkostninger i forbindelse med kravet og fastsættelse af erstatningspligt. Sagsøgeren støtter primært sine påstande på ophavsretten, subsidiært på en konkurrenceretlig beskyttelse.
- 5 Landgericht (regional ret i første instans) gav sagsøgeren medhold overvejende med henvisning til ophavsretten. Appeldomstolen (Oberlandesgericht Düsseldorf (den regionale appeldomstol i Düsseldorf), dom af 2.6.2022 – 20 U 259/20, juris) forkastede derimod påstandene med den begrundelse, at USM Haller-møbelsystemet ikke er et ophavsretligt beskyttet brugskunstværk som omhandlet i § 2, stk. 1, nr. 4, og stk. 2, i lov om ophavsret, da det ikke opfylder de krav, der i henhold til Den Europæiske Unions Domstols nyere praksis skal stilles til et værk, og gav kun sagsøgeren medhold for så vidt angår de påstande, som er støttet på den konkurrenceretlige beskyttelse. Sagsøgeren har med sin appel genfremsat sine ophavsretlige påstande, mens sagsøgte har nedlagt påstand om frifindelse også for så vidt angår de påstande, der er støttet på konkurrenceretten.

Kort fremstilling af begrundelsen for forelæggelsen

- 6 Udfaldet af sagsøgerens revisionsappel til prøvelse af forkastelsen af de primære ophavsretlige påstande afhænger af fortolkningen af begrebet »værk« som omhandlet i artikel 2, litra a), artikel 3, stk. 1, og artikel 4, stk. 1, i direktiv 2001/29. Den korrekte fortolkning af EU-retten fremgår i betragtning af den præjudicielle anmodning fra den svenske Svea hovrätt (appeldomstolen for Svealand) af 20. september 2023, som verserer for Domstolen (C-580/23), ikke med en sådan klarhed, at der ikke er plads til nogen rimelig tvivl (jf. i denne forbindelse dom af 6.10.2021, Consorzio Italian Management og Catania Multiservizi, C-561/19, EU:C:2021:799, præmis 32 f.).
- 7 Det første spørgsmål: Appeldomstolen udledte af dom af 12. september 2019, Cofemel (C-683/17, EU:C:2019:721, præmis 51. f), at den ophavsretlige beskyttelse af brugsgenstande skal forblive en undtagelse i forhold til designbeskyttelse for ikke at undergrave formålene med og effektiviteten af disse to typer af beskyttelse.
- 8 Efter den forelæggende rets opfattelse følger det imidlertid ikke af betragtningerne i Cofemel-dommens præmis 50-52, at der for brugsgenstande skal stilles højere

krav til den originalitet, som er nødvendig for den ophavsretlige beskyttelse som brugskunstværk, end for andre typer værker. Domstolen har fastslået, at modeller kan kvalificeres som »værker« som omhandlet i direktiv 2001/29, såfremt de opfylder to krav – som gælder på samme måde for samtlige genstande, som kan beskyttes ved ophavsretten. For det første skal de udgøre en original genstand i den forstand, at de er ophavsmandens egen intellektuelle frembringelse, og for det andet skal de være udtryk for en sådan frembringelse (dom af 12.9.2019, Cofemel (C-683/17, EU:C:2019:721, præmis 29 og 48; jf. også generaladvokat Szpunars forslag til afgørelse Cofemel, C-683/17, EU:C:2019:363, punkt 31; om beskyttelsens omfang jf. dom af 1.12.2011, Painer (C-145/10, EU:C:2011:798, præmis 97 f.).

- 9 Domstolens bemærkning om, at kumulation af beskyttelsen af design og den ophavsretlige beskyttelse kun kan komme i betragtning i visse situationer, skal derfor efter den forelæggende rets opfattelse ikke forstås normativt, men rent deskriptivt. Den udsiger kun, at beskyttelse af en og samme genstand både som design og som værk i realiteten vil være undtagelsen, da en brugsgenstand sjældnere vil opfylde betingelserne for ophavsretlig beskyttelse end betingelserne for designbeskyttelse.
- 10 For brugsgenstande, som opviser karakteristika, der er betinget af anvendelsesformålet, er spillerummet for en kunstnerisk udformning som regel begrænset. I forbindelse med disse genstande opstår derfor i særlig grad spørgsmålet om, hvorvidt de ud over den form, der er betinget af funktionen, er udformet kunstnerisk, og om denne udformning har en sådan originalitet, at det berettiger til ophavsretlig beskyttelse (Bundesgerichtshof (forbundsdomstolen, BGH), GRUR 2023, 571 (juris, præmis 15) – Vitrinenleuchte, og den deri nævnte retspraksis). I denne forbindelse skal det bemærkes, at der for beskyttelse af brugskunstgenstande – som for alle andre værktyper – skal kræves en ikke ubetydelig originalitet, navnlig i betragtning af den meget lange ophavsretlige beskyttelsesfrist (jf. BGHZ 199, 52 (juris, præmis 40) – Geburtstagszug; BGH, dom af 29.4.2021 – I ZR 193/20, GRUR 2021, 1290 (juris, præmis 60) = WRP 2021, 1461 – Zugangsrecht des Architekten)
- 11 Ved bedømmelsen af den individuelle karakter, som er en betingelse for mønsterbeskyttelsen (jf. artikel 4, stk. 1, artikel 6, stk. 1, i forordning nr. 6/2002, artikel 3, stk. 2, artikel 5, stk. 1, i direktiv 98/71/EF), skal der ganske vist ligeledes tages hensyn til den grad af frihed, som frembringeren har haft ved udviklingen af mønstret (artikel 6, stk. 2, i forordning nr. 6/2002, artikel 5, stk. 2, i direktiv 98/71). Designbeskyttelse kræver imidlertid ikke – til forskel fra den ophavsretlige beskyttelse – at ophavsmanden udnytter et spillerum for udformningen til at træffe kreative valg, som afspejler den pågældendes personlighed. Det er tværtimod tilstrækkeligt, hvis det lykkes for den pågældende at udvikle et design, hvor det helhedsindtryk, det giver den informerede bruger, adskiller sig fra en sådan brugers helhedsindtryk af alle andre mønstre, som er blevet offentligt tilgængelige (artikel 6, stk. 1, i forordning nr. 6/2002, artikel 5, stk. 1, i direktiv 98/71).

- 12 Det andet spørgsmål: Appeldomstolen anførte, at der ifølge Den Europæiske Unions Domstols praksis især skal tages hensyn til skaberens overvejelser ved skabelsen af genstanden. Det afgørende i forbindelse med prøvelsen af originaliteten er ophavsmandens subjektive synspunkt (jf. vedrørende dette emne også den præjudicielle anmodning fra Svea hovrätt (appeldomstolen for Svealand), præmis 26-35). Den pågældende skal bevidst træffe frie kreative valg, hvilket er udelukket, hvis den pågældende faktisk er eller blot mener at være bundet af regler, tekniske hensyn eller andre begrænsninger. Heller ikke en frembringelses æstetik siger noget om, hvorvidt denne beror på frie kreative valg, da der i skaberens udtalelser om skabelsesprocessen ikke findes noget grundlag for at lægge frie kreative valg til grund.
- 13 Den forelæggende ret er derimod af den opfattelse, at også prøvelsen af originaliteten for alle værktyper skal ske ensartet objektivt og med udgangspunkt i det konkrete, forelagte værk. Det bør ikke komme an på skaberens subjektive opfattelse i form af en skabende hensigt eller bevidsthed om frie kreative valg.
- 14 Domstolen anførte ved definitionen af originalen forstået som en selvstændig intellektuel frembringelse ikke, at dette – sådan som appeldomstolen lagde til grund for sin prøvelse – forudsætter et »bevidst« frit kreativt valg. Prøvelsen sker i henhold til Domstolens praksis tværtimod ud fra omstændigheder, hvori skaberens eventuelle udformningsvilje kommer til udtryk på en måde, som kan konstateres objektivt. I forbindelse med skriftlige beretninger kan originaliteten eksempelvis udspringe af valget, placeringen og kombinationen af ordene (jf. dom af 29.7.2019, Funke Medien NRW, C-469/17, EU:C:2019:623, præmis 23 og den deri nævnte retspraksis). Det kan ikke udledes af Domstolens praksis, at det foruden konstateringen af, at ophavsmanden har truffet et valg, som objektivt ikke var bestemt af begrænsninger, og som dermed var frit (kreativt), også er nødvendigt at konstatere, at ophavsmanden var bevidst om at træffe et i denne forstand frit (kreativt) valg. Bevidstheden om at træffe et kreativt valg kan heller ikke opstilles som et krav, da kunstneriske præstationer også kan frembringes ubevidst eller underbevidst.
- 15 For så vidt som Domstolen i Brompton Bicycle-dommen fokuserede på de faktorer og overvejelser, der har styret det valg, som skaberen har foretaget ved valget af produktets form (dom af 11.6.2020, Brompton Bicycle, C-833/18, EU:C:2020:461, præmis 35 f.), følger det efter den forelæggende rets opfattelse heller ikke af dette, at det for at lægge til grund, at der foreligger originalitet, er en forudsætning, at der kan konstateres et »bevidst« kreativt valg fra skaberens side. Tværtimod fremgår det af Brompton Bicycle-dommen, at det afgørende er, om resultatet af skabelsesprocessen udgør en kunstnerisk præstation. Således tilkommer det de nationale domstole at afgøre, om produktets ophavsmand ved dette valg af produktets form på original måde har udtrykt sin kreative evne ved at foretage frie og kreative valg og har udformet produktet således, at det afspejler hans personlighed (dom af 11.6.2020, Brompton Bicycle, C-833/18, EU:C:2020:461, præmis 34).

- 16 Domstolen fulgte desuden ikke generaladvokatens forslag om i forbindelse med værkbegrebet ud over kendetegnene for originalitet og frembringelsens udtryk også at tage hensyn til andre faktorer såsom skaberens ønske (jf. generaladvokat Campos Sánchez-Bordonas forslag til afgørelse Brompton Bicycle, C-833/18, EU:C:2020:79, punkt 92 f.). I stedet lægger Domstolen med hensyn til prøvelsen af originaliteten afgørende vægt på, at der findes et spillerum for udformningen, som giver plads til kreativ frihed (dom af 11.6.2020, Brompton Bicycle, C-833/18, EU:C:2020:461, præmis 24). Fokuseringen på spillerummet for udformningen, som kan konstateres ud fra objektive omstændigheder, f.eks. de kendte typiske former eller tekniske nødvendigheder, tjener netop til at objektivere værkbegrebet (jf. Zech, ZUM 2020, 801, 802). Da bevidstheden om at udnytte et spillerum for udformningen er en indre proces, som er vanskelig at konstatere (Tolkmitt, GRUR 2021, 383, 386), vil den nationale domstol, som skal tage hensyn til alle de relevante elementer i det foreliggende tilfælde, således som de forelå ved udformningen af denne genstand (dom af 11.6.2020, Brompton Bicycle, C-833/18, EU:C:2020:461, præmis 37), som regel være nødt til at drage konklusioner om skaberens vilje under udformningsprocessen ud fra resultatet af udformningen og i denne forbindelse også kunne inddrage supplerende objektive indikationer.
- 17 Til fordel for en objektiv fortolkning taler retssikkerheden og en sammenligning med det andet kriterium for beskyttelsen (»være udtryk for«), hvor det ifølge Domstolens praksis er nødvendigt at fjerne ethvert element af subjektivitet, som skader retssikkerheden, i forbindelse med identifikation af den beskyttede genstand (dom af 13.11.2018, Levola Hengelo, C-310/17, EU:C:2018:899, præmis 41). Det ville være skadeligt for retssikkerheden og føre til urimelige resultater, hvis ethvert element af subjektivitet ikke også skulle fjernes i forbindelse med det første kriterium, originaliteten.
- 18 Hvis det alene var skaberens subjektive ønske, der var afgørende, ville på den ene side – som appeldomstolens antagelse i den foreliggende sag viser – en skaber, som mener at være bundet af regler eller begrænsninger, men som faktisk har truffet valg, som ikke var bestemt af regler eller begrænsninger og dermed var frie og kreative, ikke opnå ophavsretlig beskyttelse, selv om den pågældende ved en objektiv betragtning har frembragt et værk, som kan beskyttes. Et sådant resultat må antages at være uforeneligt med kravet om beskyttelse af intellektuel ejendomsret i henhold artikel 17, stk. 2, i Den Europæiske Unions charter om grundlæggende rettigheder. På den anden side ville en skaber, som antager at skabe frit og kreativt, men som faktisk er bundet af regler eller begrænsninger, opnå ophavsretlig beskyttelse af sin frembringelse, selv om den pågældende ved en objektiv betragtning ikke har frembragt et værk, som kan beskyttes. Dette ville føre til det resultat, som er uforeneligt med lovgivningen om intellektuel ejendomsret, at enhver vilkårligt ville kunne give sig selv absolutte rettigheder såsom de beføjelser, der følger af ophavsretten (jf. A. Nordemann i Fromm/Nordemann op.cit., § 2 i lov om ophavsret, præmis 16). Også Svea hovrätt (appeldomstolen for Svealand) frygter, at en fortolkning af originalitetskravet, som lægger vægt på skabelsesprocessen og dermed de valg, som ophavsmanden

har truffet, ville føre til forholdsvis lave krav til de frie, kreative valg og indebære en risiko for, at også genstande, som muligvis ikke fortjener at bliver klassificeret som værk, tilkendes ophavsretlig beskyttelse (Svea hovrätt (appeldomstolen for Svealand), afgørelse af 20.9.2023, præmis 26-28).

- 19 For at leve op til det overordnede mål for direktiv 2001/29, som er at indføre et højt beskyttelsesniveau for ophavsretten (dom af 29.7.2019, Pelham m.fl., C-476/17, EU:C:2019:624, præmis 30), skal der ved fastsættelsen af det EU-retlige værkbegreb også tages hensyn til de omstændigheder, som indvirker på en effektiv processuel håndhævelse af ophavsmandens rettigheder. I denne forbindelse skal der tages hensyn til, at det i en sag vedrørende krænkelse af ophavsretten påhviler den sagsøgende ophavsmand at godtgøre, at der foreligger en personlig intellektuel frembringelse. Kravet om at dokumentere en bestemt motivation hos skaberen kan indebære en urimelig skærpelse af kravene til den ophavsretlige beskyttelse (jf. Oberlandesgericht (OLG) Hamburg (den regionale appeldomstol i Hamburg), GRUR 2022, 565 (juris, præmis 39)).
- 20 En standard, som lægger skaberens ønske til grund, ville være belastet med de vanskeligheder ved en faktisk konstatering, som ofte optræder i forbindelse med subjektive elementer. Hertil kommer, at udtalelser fra skaberen om dennes ønsker i forbindelse med frembringelsen af den pågældende genstand eller i det mindste indicier for disse ønsker formentlig snarere vil være en undtagelse. Derudover er der grund til at frygte, at disse vanskeligheder i betragtning af den lange ophavsretlige beskyttelsesperiode desuden øges af den omstændighed, at det afgørende er tidspunktet for skabelsen, som ikke sjældent vil ligge år eller – som i den foreliggende sag – sågar flere årtier tilbage i tiden. Disse aspekter er til hinder for, at de nationale domstole, hvem dette påhviler, kan håndtere de afgørende omstændigheder for beskyttelsen af ophavsrettigheder på en måde, der er ensartet i hele EU og retssikker.
- 21 Ved den fortolkning af begrebet »originalitet«, som den forelæggende ret anser for rigtig, er det afgørende derimod objektive omstændigheder, som det er lettere for de nationale domstole at konstatere, såsom værkets karakteristika eller samlede indtryk eller spillerummet for udformningen, som skal bestemmes på baggrund af de kendte typiske former og de tekniske krav til udformningen. Til dette formål er det principielt tilstrækkeligt, at sagsøgeren forelægger det pågældende værk og beskriver de konkrete udformningselementer, som skal danne grundlag for den ophavsretlige beskyttelse. I forbindelse med brugsgenstande, hvor mulighederne for en kunstnerisk og æstetisk udformning som regel er begrænsede, fordi de skal opfylde bestemte tekniske krav og opvise teknisk betingede karakteristika, skal det desuden beskrives præcist og tydeligt, om de ud over den form, der er betinget af funktionen, er udformet kunstnerisk (BGH, dom af 12.5.2011 – I ZR 53/10, GRUR 2012, 58 (juris, præmis 24 f.) – Seilzirkus, og den deri nævnte retspraksis; BGH, GRUR 2023, 571 (juris, præmis 21) – Vitrinenleuchte). Såfremt sagsøgte heroverfor gør gældende, at værket ikke kan beskyttes, eller at beskyttelsens omfang er begrænset, fordi ophavsmanden har anvendt tidligere kendte former, er det op til sagsøgte at beskrive og bevise det ældre værks udseende (BGH, dom af

- 27.5.1981 – I ZR 102/79, GRUR 1981, 820 (juris, præmis 25) – Stahlrohrstuhl II, og den deri nævnte retspraksis).
- 22 Med hensyn til frembringelsens æstetik henvises til Den Europæiske Unions Domstols praksis, hvorefter den omstændighed, at en model skaber en æstetisk virkning, ikke i sig selv gør det muligt at fastslå, om denne model udgør en intellektuel frembringelse, der opfylder kravet om originalitet. Betragtninger af æstetisk karakter kan dog indgå i kreativ virksomhed (dom af 12.9.2019, Cofemel, C-683/17, EU:C:2019:721, præmis 54). I overensstemmelse hermed lægger den forelæggende ret til grund, at frembringelsens æstetiske virkning (kun) kan begrunde en ophavsretlig beskyttelse, hvis den beror på en kunstnerisk præstation og er udtryk for denne (jf. BGH, GRUR 2023, 571 (juris, præmis 13) – Vitrinenleuchte, og den deri nævnte retspraksis). Hvis frembringelsens æstetiske virkning beror på en kunstnerisk præstation, altså på frie, kreative valg, og er udtryk for disse, afhænger det imidlertid også af graden af det æstetiske indhold, om denne frembringelse når en originalitet, som begrunder en ophavsretlig beskyttelse.
- 23 Det tredje spørgsmål: I tysk ophavsret skal der i forbindelse med prøvelsen af egenskaben som værk benyttes enkelte indicier, som taler for eller imod et værks individuelle karakter, for at opnå et så objektivt og logisk resultat som muligt. Som et indicium for, om et værk kan beskyttes, skal der også tages hensyn til den anseelse, som værket nyder i professionelle kredse og i offentligheden i øvrigt; også præsentation af værket på kunstmuseer og kunststillinger kan være tegn på, at kunstinteresserede kredse opfatter det som en kunstnerisk præsentation, som kan beskyttes ophavsretligt (jf. BGH, dom af 10.12.1986 – I ZR 15/85, GRUR 1987, 903 (juris, præmis 31) – Le Corbusier-Möbel, og den deri nævnte retspraksis; OLG München, GRUR-RR 2011, 54 (juris, præmis 43); Dreier in Dreier/Schulze op.cit., § 2, præmis 61 f. og den deri nævnte retspraksis; BeckOK.UrhR/Rauer/Bibi op.cit., § 2, præmis 102; Leistner, GRUR 2019, 1114, 1120; anden opfattelse OLG Hamburg, ZUM-RD 2002, 181 (juris, præmis 83)).
- 24 Det forekommer tvivlsomt, om disse omstændigheder stadig kan anvendes som indicier efter Brompton Bicycle-dommen.
- 25 Domstolen anførte, at det for at vurdere originaliteten tilkommer den forelæggende ret at tage hensyn til alle de relevante elementer, således som de forelå ved udformningen af denne genstand, uafhængigt af faktorer, der er eksterne og ligger senere end skabelsen af produktet (dom af 11.6.2020, Brompton Bicycle, C-833/18, EU:C:2020:461, præmis 37).
- 26 Den forelæggende ret opfatter imidlertid kun Domstolens betragtninger som en præcisering af, at det afgørende for prøvelsen af, om der fandtes et tilstrækkeligt spillerum for udformningen, og om dette blev udnyttet kunstnerisk af skaberen, alene er forholdene på tidspunktet for skabelsen (jf. også BGH, GRUR 1961, 635, 638, under III 4 – Stahlrohrstuhl I). Derefter er navnlig senere udviklinger af de typiske former uden betydning. Det skal imidlertid være muligt at tage hensyn til

omstændigheder, der er indtrådt efter skabelsen af værket, såsom vurderinger i fagkredse, hvis de kan udgøre et indicium for bedømmelsen af, om genstanden på tidspunktet for udformningen udgjorde en selvstændig intellektuel frembringelse fra ophavsmandens side. Dette gør det muligt for de nationale domstole at opfylde deres opgave med at tage hensyn til alle de relevante elementer i det foreliggende tilfælde, således som de forelå ved udformningen af genstanden (dom af 11.6.2020, Brompton Bicycle, C-833/18, EU:C:2020:461, præmis 37).

ARBEJDSDOKUMENT